

РАШБА Емануїл Йосипович (30. 10. 1927, Київ — 12. 01. 2025, м. Бруклайн, шт. Массачусетс, США) — фізик. Доктор фізико-математичних наук (1963), професор (1967). Ленінська премія (1966), премії імені А. Йоффе АН СРСР (1987), імені Н. Мотта (Велика Британія), імені А. Аронова (Ізраїль; обидві — 2005), імені С. Пекаря НАНУ (2007) та імені О. Баклі Американського фізичного товариства (2022). Закінчив Київський університет імені Т. Шевченка (1949). Відтоді працював інженером і вчителював. 1954—60 — в Інституті фізики АН УРСР; 1960—66 — в Інституті напівпровідників АН УРСР (обидва — Київ); 1966—91 — завідувач теоретичного від-

ділення, завідувач відділу теорії напівпровідників Інституту теоретичної фізики АН СРСР (м. Черноголовка Московської обл.); водночас 1967—91 — професор Московського фізико-технічного інституту; від 1991 — професор університетів штатів Юта і Нью-Йорк, Дартмутського коледжу (шт. Нью-Гемпшир) та Гарварду (шт. Массачусетс). Наукові дослідження: теорія конденсованого стану, мікроскопічна та феноменологічна теорія напівпровідників, спектроскопія та магнітоспектроскопія твердих тіл (зокрема екситонів), теорія сильного електрон-фононного зв'язку, теорія одновимірних провідників та двовимірних електронних систем, органічні молекулярні кристали, напівметали, оксидні надпровідники, спектроскопія квантового ефекту Голла, спітроніка.

Основні праці

К теории тонкой структуры спектров донорно-акцепторных пар // Физика твердого тела. 1970. Т. 12; Oscillatory effects and the magnetic susceptibility of carriers in inversion layers // J. of Physics C: Solid State Physics. 1984. Vol. 17, № 33 (співавт.); Theory of electrical spin injection: Tunnel contacts as a solution of the conductivity mismatch problem // Phys. Rev. B. 2000. Vol. 62; Giant Rashba splitting in graphene due to hybridization with gold // Nature communications. 2012. Vol. 3 (співавт.); Spin-orbit Coupling Goes Global // J. Phys.: Condens. Matter. 2016. Vol. 28; Electron spin-flip correlations due to nuclear dynamics in driven GaAs double dots // Phys. Rev. B. 2017. Vol. 95 (співавт.).

П. М. Томчук, М. Я. Валах

Бібліографічний опис:

Рашба Емануїл Йосипович / П. М. Томчук, М. Я. Валах // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891095>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).